

Передплата

на «РУСЛАНА» вноситься:

в Австрії:

- на цілий рік . . . . . 20 кор.
- на пів року . . . . . 10 кор!
- на чверть року . . . . . 5 кор.
- на місяць . . . . . 1-70 кор.

За границею:

- на цілий рік . . . . . 16 рублів
                                    або 36 франків
  - на пів року . . . . . 8 рублів
                                    або 18 франків
- Поодинокі число по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не поможеш.
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
«рім неділь і руских свят
і 1/2 год пополудні.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 1.
«А. Домбровського (Хорунціни). Екс-
педиція місцева в Агенції Со-
коловського в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише
за попереднє застереження. —
Реклямації неопечатані пильні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 40 с. від стрічки. По-
дьяки і приватні донесеня по
30 с. від стрічки.

Делегачії.

(X) У вторник почала ся сесия делегачий у Відні, а в середу приняв цісар торжественно насамперед угорську а відтак австрійську делегачию і відчитав при сій нагоді престольну річ. На самім втуні згадує монарх про важну для всего християнсько-католицького світа подію, смерть С. Сьв. папи Льва XIII. Загранична політика австрійсько-угорської монархії не змінила ся в своїх основах і змаганнях, а іменно відновлено знов тридержавний союз, котрий престольна річ називає підвалиною мирної політики європейської. Добрі взаємини з європейськими державами повело ся скріпити особистою ниміною поглядів з монархами, а іменно з цісарем Вільгельмом, королем Едвардом і царем Миколою.

Заворушення на Балканьскім півострові а іменно ворохобня в Македонії вимагали пильної бачности, щоби поломить ворохобні не захопив широких областей і не заколотив європейського мира. Усвіхи в тім напрямі треба приписати особистому порозуміню літом гр. Лямсдорфа з гр. Голуховским, а наконецно в стрічи монархів і їх міністрів в Мірштегґ доведено до обдумания способів конечних реформ в Туреччині а іменно в Македонії без нарушеня status quo на Балкані. Туреччина буде приневолена в інтересі власнім перевести вимагані Австрією і Росією реформи для успокоєня ворохобні і заведеня упорядкованих відносин в Македонії.

Престольна річ згадує також про кроваві події в Білгороді і висловлює надію, що держава під новою кермою вступить на дорогу культурного розвитку і ладу.

Наостанку вказує престольна річ на те, що бюджет військовий мало що виспий від вторінного, але що покінчені проби що-до гармат вимагати муть внаслідуючим році більшого кредиту на справленє сего нового оружя. Отсе головна основа престольної річи.

Що воєнна управа не виступила вже сего року із збільшеними домаганнями, треба головно приписати непорішеному ще спорову що-до військових домагань Угорщини і можна сподівати ся, що на сего річний сесії делегачії більше будуть розправляти про сю внутрішню політику обидвох половин держави, як про заграничну політику монархії. Відповідь гр. Тиси на промову міністра президента д-ра Кербера і на інтерпеляцію та річ кн. Віндіш-Грена в палаті вельмож послужить неперечно приводом до того, що і австрійська і угорська делегачия доторкнуться ся сих справ. Не лише Кошут, але й гр. Апоні виступив в угорськім соїмі з ріжними пильними на его думку домаганнями. Особливо пильною справою видає ся Мадярам самостійна репрезентація Угорщини в дипломатії заграничній і на дворах та коло особи монарха. Се річ передовсім грошевого вдатку. Наколи Угорщина схоче заплатити собі таку дипломатичну репрезентацію, то з австрійського становища нема що собі тим

сушити голову. Але инша річ, чи монарх згодить ся на се, щоби на заграничних дворах замість репрезентації монархії були репрезентації її половин. Забаги гр. Апоніого остануть отже імовірно теоретичними бажаннями, позаяк він сегодня не є державним керманичем. Алез керманич Угорщини, гр. Тіса, висловив такі погляди, начеб Угорщина могла робити всякі зміни основні і лише потребувала Австрію про се повідомити, якби яку чужу державу. Нічого дивного, що тепер щораз множаться ся голоси, котрі кажуть, що при таких обставинах було би для Австрії вигіднійше зірвати звязи з Угорщиною. Такі голоси неперечно відозвуть ся і в делегачії, котра має бути виразом спільности монархії і сєю звязкою, яка лучить обидві половини.

Промова пос. д-ра Олешницького

на 39. засіданю соїму з дня 22. жовтня с. р. при звіті бюджетової комісії з ратушковой акції для навіщеня елементарними нещастями.

(Говець).

Краввий виділ пропонував 400.000 К на підмоги, евентуально на безпроцентові позички для рільників а окрім сего 150.000 К спеціально на обвалованє Висли. Комісія підвищила тую суму ще о 400.000 К на безпроцентові позички для людности, діткненої катастрофами елементарними для Кракова і околиці. Отже питаю ся тепер, як тая цифра буде розділена, яка програма і який гороскоп є що-до розділу тої цифри і скілько з того числа на нашу часть східну припасти може?

Отже сума 150.000 К вже з гори відпаде, бо має ся ужити на обвалованє Висли.

З дальшої суми 800.000 К, також після слів внесеня, користати буде переважно, если не виключно, Галичина західна. Отже нема тутки установленю певної пропорції, хотяй би в приближеню, з котрої можна би вносити, що часть тої заемоги дійсно в такій мірі припаде на Галичину східну, в якій пропорції стоїть катастрофа нашої части краю до західної части. Если зважить ся, що остаточно підстави до субвенціонованя Галичина західної суть дані, підчас коли підстави що-до Галичина східної нема, бо нема ні справозданя, ні цифр, то навіть дивувати ся не буде можна, коли краввий виділ, маючи ті суми до диспозиції, розділить передовсім ті суми там, де ему то покажуть цифри, де буде вказана та потреба, що переважно leopina pars західній Галичині дістане ся.

А се, прошу Панів, була би річ несправедлива, не відповідаюча дійсному станови річи, станови потреб фактичних, се була би річ, супротив котрої мушу ся рішучо застеречи. Уже з самого початку західна часть Галичина дістала з фонду краввого певну суму, котра становила першу поміч для тих, котрі діткнені були катастрофами. І так дістали 208.000 К з фонду краввого повіти західні для направленя доріг повітових, рівночасно виасигновано 600.000 К на першу поміч для всіх повітів діткнених катастрофою повени, дальше асигновано 440.000 К з дотачій диспозиційних на поправленє валів надвислянських, крім того мають західні повіти на основі рескрипту виділу краввого з 14. сер-

пня 1903 признані підмоги в краввої дотачії на реконструкцію доріг повітових і громадских І. класк.

Если до того почислимо субвенції з теперішних фондів, то побачимо, що вже досить в високій мірі підмогами прийшов виділ краввий і приходить соїм для західної части краю і для того оправданє є наше жаданє, щоби що-до тої надвижки, котра випаде з титулу підмоги соїмової, наступило розділенє вже а priori, щоби була певна гваранція, що часть пропорціональна дістане ся Галичині східній.

Правда, що повинь сироваджує надзвичайне знищенє, але з другої стороны повинь з натури річи не нищить стілько обшарів, як катастрофа градобитя. Дальше підносимо, що повинь знищила помешканя і будинки господарскі, що в катастрофі згинув інвентар і т. д. Однак описи, які читалсьємо о катастрофі градобитя, і оповіданя самих очевидців представляють нам сумний образ правдивої грози, де не лише збіже, але значна часть інвентаря господарского при такім градобитю зістала убитя.

Вкінци градом зістали діткнені переважно ті повіти, котрі не мають промислу, де нема інших доріг заробкованя і там тим більше дає ся відчувати тая катастрофа, де средства заробкованя не є так корисні, як в інших повітах, де ціна робітника рільничого є далеко низша, як на західній части краю, де той рільник, котрому катастрофа градобитя знищила живно, не має иншої спосібности заробкованя.

З тої причини я мусів бим просити високий соїм, щоби змінити постановленє другого уступу тих внесень, які нам комісія бюджетова предкладає і ставляю із своєї стороны внесенє о розділ тої надвижки, котра по відтягненю тої суми, призначеної на обвалованє Висли позістане, розділити на західну і східну Галичину.

Що тичить ся уваг, які ту висказав під тим зглядом п. Гурский, що належало би скорше давати безпроцентові позички, як запомоги, то я поділяю бим той погляд, однак не хотів бим під тим зглядом вязати свободної диспозиції виділу краввого, бо не можна передвидіти, в якій ситуації під зглядом запотребованя, виділ краввий може знайти ся.

Під тим зглядом отже належить виділови краввому позіставити вільну диспозицію.

Також з другої стони я згодив би ся з поглядами п. Гурского, що тая сума 800.000 К, яка зістає по відтягненю суми 150.000 К на обвалованє Висли, є в порівнаню з розмірами катастрофи в нашім краю надзвичайно низькою, що она не витримує критики в порівнаню з тими цифрами, які инші краї коронні в подібних а навіть менших катастрофах на своїх териториях жертвували. Для того позволю собі поставити поправку що-до самої річи, котру ще іменно при спеціальній дебаті поставлю, щоби на запомоги і безпроцентові позички для людности, діткненої катастрофами елементарними в р. 1903 соїм призначив суму 1,200.000 К до диспозиції виділу краввого з тим, що сума тая має бути в двох рівних частях ужитя на повисні ціли для людности східної і західної части краю.

Таку поправку поставлю при спеціальній дебаті, іменно над уступом другим внесень комісії бюджетової. Отжеж в резолюції б. сказано (читає):

Соїм звиває ц. к. Правительство, щоби уділило відповідного дальшого фонду на вида

НОВИНКИ.

— **Календар.** В п'ятницю: руско-кат. Сави; рим.-кат. Граціяна. — В суботу: руско-кат. *Николай чудотворця*; рим.-кат. Немезія.

— **По зїзді** національно-демократичного стороництва, який відбув ся в часі Лисенкового съв'ята два 8. с. м., «Народний Комітет» оголосив отсей комуїкат: Народний зїзд яко верховне ухвалююче тіло народного (національно демократичного) стороництва ухвалив дня 8. с. м. по рефераті політичїм і переведеній дискусїї слїдуючі резолюції: 1) Народний зїзд одобрєє сецесию руских послів з соїму краєвого разом зі зложенєм мандатів посольских. 2) Народний зїзд взивав свої організації дотичних повітів, аби доложили можливих заходів до поновного вибору тих самих послів. 3) Народний зїзд поручає руским послам ради державної, аби ужили всіх найострійших средств парламентарних супротив польских верховодів і правительства австрійского для виказаня крайного невдоволеня народу руского з єго положеня правнополітичного, ставляючи жадане найдалше ідучої національної автономї на руских землях в Галичинї. За Народний Комітет: *Юлія Романчук*, голова. *Осип Кузьмич*, секретар.

— **3 Круга правників у Львові.** Дня 11. с. м. в «Академічній Громаді» відбули ся загальні збори «Круга правників», який існує при тов-ї «Академічна Громада». По звіті уступаючого виділу і уділеню єму абсолютної, вибрано новий виділ, в склад котрого вїшли: Тов. Яримович яко голова, т. Адриянович яко містоголово, т. Покотило П. яко касиєр і бібліотекар, т. Рипійский яко писар, а т. т. Тисовский Евг. і Лєсюк яко виділови. При внесенях і інтерпелляціях обговорено проєкт праці на рік адм. 1902/3.

Кругок правників продає скрипти і книжки: проф. П. Стебельского: «Австрійське право карне» (новий наклад) по К 5-30 і «Австрійське поступованє карне» по К 4-40; проф. С. Дністрянського: «Право маєткоче родинне» по К 1-64, «Опїки і курателї» по К 1-04, «Право подружї» по К 1-96 і «Правне відношенє родичів до дітей» по 1-70. Дальше продає «Норму юрисдикційну» і процедуру цивільну» (Вїстник держ. законів ч 110/3 з 1/8 1895) разом К 1-63, Кодекс д-ра Н. Шухевича і Вацика по 10 К, Часопись правничу і «Прав. облігаційне» д-ра Дністрянського. Замовленя на провінцію висилає ся за послїплатою. Довжників Круга просимо, щоб доконче і як найкортше вирівнували свої рахунки, бо не можемо приступати до нових видавництв. В справах купна зглядно замовленє належить відносити ся до т. Павла Покотина, Ринок 10. За Виділ: *Яримович Рипійский*.

— **3 Тов а св. Петра.** На річ Тов-а св. Петра зложили: на руки декана бобрєцького о. І. Шгогрїна оо.: К. Свідняський з Баковець, К. Фацевич зі Стрїльск, В. Марчак з Николаєва по 3 К, В. Ілшавєч з Соколівки, М. Гвоздецкий з Глібович вел. по 2 К, парохїяни: з Баковець 9 К 92 с, зі Стрїльск 13 К, з Николаєва 5 К, пять церков в Баківцях по 6 К, три церкви в Стрї-

тну поміч для людности діткненої нещастями елементарними в р. 1903.

Я поділяю той постулат, який зїстав поставлений в VI резолюції і поділяю ті мотиви, котрі комісію склонили до поставленя того постулату, а котрі з певністю суть по гадці цілого високого соїму.

Запомога правительства з фонду державного на катастрофи елементарні повинна і мусить бути видатнійша.

А не тільки длятого повинна і мусить бути та запомога видатнійша, що на край малий як Шлеск, котрий має такий обшар, як 2—3 повіти Галичини, дало правительство далеко більше ніж для цілої Галичини, але також і з інших причин правительство є обовязане дати більшу запомogu, а то з титулу відшкодованя.

Бо вину за ті шкоди, виряджені через катастрофи елементарні, поносить само правительство, котре своїх зобовязань зглядом нашого краю, регуляції наших рік не виконало. (Оплезки).

Пригадайте собі, що в р. 1893 і 1896. повінь зробила великі шкоди в Тиролю. Тодї з фонду державного визначено 20,000,000 корон і тою сумою зрегульовано тирольські ріки.

Отже для Тиролю було средство, для Галичини ніколи не було. Рїк річно приходять повеня в західній і східній часті і рік річно приходили з того шкоди елементарні. Если нинї правительство стоїть перед такою катастрофою, то нехай почуває ся до обовязку відповідати за се заведбанє.

Коли вже говорю о помочи правительственной, то не можу повздержати ся, щоби кілька слів просьби не висказати під адресою високого правительства, хотьби до рук п. комісаря правительственного. Если правительство розділяє запомоги, нехай кермує ся лиш зглядом потреби. То може видасть ся неправдоподобне, може дике, але совість менї каже сконстатувати, що у нас грає ролю політика і наші пани старости користають з того, щоби при таких нагодах тих чемних людий винагородити, коли їм заслугують ся при виборах, а тих непослушних, коли їм не ідуть під лад, тих карати. То кождий з нас відчуває. Нинї нехай трафить ся нещастє і приходить громада до старости в варіканє, що вода берє берег і що треба страх скоро ратувку, то він каже: ідїть до Олесницького, нехай вас ратує.

Нехай раз правительство зарадить, щоби то не діяло ся. І нинї маю лист з повіту бережанського, де жалує ся громада Саранчуки, що у всіх інших селах староство дало запомогу, а там не хоче, длятого що Саранчуки але справовали ся при виборах.

Як така буде міра, то та поміч державна, котра повинна бути добродїємством, зїде на деморалїзацію. Думаю, що то не є достойно для правительства і єго органів, щоби в той спосіб використувати нещастє і длятого ще раз ту сираву порячо представляю памяти і увазі правительства.

На тим кінчу, застерїгаючи собі поставленє додатку при дебатї спеціальнойї. (Славно).

Делегації.

Вчера принимав цїсар обї делегації. Провідник австрійской делегації бар. Гавч запевнив в своїй промові цїсаря про чувства любови і висказав вдоволенє з удержаня мира, який скріпили монарші візити у Відни. Вкінці підїсчесноти монарха, для якого жадна жертва не є надто великою, коли ходить о добро народа.

Кольоман Сель, який проводив угорскій делегації, згадав про відновленє тридержавного союзу, витав з вдоволенєм порозумїнє з Росією і інтервенцію на Балканї та запевнив, що угорска делегація понесе всі жертви на спїльну армію, але не може забувати про потреби свого народа. Вправдї послїдній рік не дуже був відрадний, але признаня і блеску монархїї додали візити наймогутнійших монархїв.

Оба провідники закінчили окликами в честь цїсаря, які повторили присутні з одушевленєм. Відтак по престольній промові цїсар відбув cercle і розмовляв з богато делегатами. Супротив Яворского похвалив теперїшне становиско польского Кола в парламенті. Дулембу випитував про розвій Львова і висказав надїю, що небагом буде міг відвідати столицю Галичини. Крамаржови сказав цїсар, що Чехи не мають причин жалувати ся безнастанно на гнет. Крамарж відповів: Шестиміліоновий нарід, який стілько жертв понїє для держави і династїї, а не має ще рівноправности, може жалувати ся на гнет. Супротив Странского висказав ся монарх, що на Моравах іде вже лїпше. Странский заявив, що вправдї Чехи підняли угодову акцію, але до тепер Німці ставлять опір. Цїсар заявив: Маємо надїю, що се вже якось піде. До кс. Бянкїєго мав цїсар сказати: Ви робите вєсуда богато крику. Кс. Бянкїє: Де?—Цїсар: Тут і в соїмі... всюди. — Кс. Бянкїє: Кого болить, сей кричить, Найяснійший Монархо.

ЗАПИСКИ ЛІКАРЯ.

Переклала Маруся Полтавка.

Материяльне обезпеченє лікарів чим раз погіршаєсь. А між тим, в останнім часі у нас виступає для них новий конкурент — бажаний і рівночасно грізний — женщина. Як скрізь, де живка виступає конкуренткою мушцини, она за ту саму працю вдоволяє ся меншою платнею і тим самим обнижує платню мушцини. З наведених др. Гребенчиковим даних видно, що пересїчна платня лікарів-мушцин вносивь 1161 рублів на рік, тоді як в лікарів-жінок — 833 рублів. З побільшенєм числа жінок-лікарів, вони, безсумнівно, чим раз більше причиняти-муть ся до загального обниженя платні за лікарську працю.

Таке саме положенє лікарів є не лише у нас. У західній Европі воно навіть ще гірше. Скрїзь — величезна армія лікарів без праці, без заробитку, яка готова йти на які небудь услїва. Літ тому вісім, шпитальна каса в Будапешті заривила, що платити-ме лікарям за кождо візиту хорих по сорок крейцарів (около 25 коп.), не зважаючи на се, лікарів, які хотїли вїйти в зносини з касою, було чимало. Більша половина берлинських лікарів заробляє не більше, як 75 карбованців на місяць; віденські лікарї не гордять платнею по 20 крейцарів (12 коп.) за візиту. Анрі Беранже в своїй статї: «Інтелїгентній пролетарїят у Франції» каже: «Цїла половина

парижських лікарів веде дуже бідне житє. Більша-ж частина сеї половини в дійсности є жебраками — є жебраками в буквальнім того слова значіню, бо репрезентанти сього фаху нерідко ночують в нічліжних домах. На провінції з десяти тисяч лікарів заледви пять тисяч заробляє собі на приличне житє».

І в західній Европі маси лікарів не находять собі роботи, розумїєсь, зовсім не тому, що запотребованє суспільности в лікарській помочи зовсім вдоволенє; і там, як і в нас для широких верств суспільности лікарська поміч є розкошию. Се — просто частинне явленє тих самих поражаючих суперечности, які, подїбно, як коріння дуба — землю проникають кріпко і глибоко самі основи сучасного житя.

Тисячі пудів хлїба й мяса гниють, не находячи купців, а рядом тисячі людий умирають з голоду, не находячи праці; потоками лєть ся кров, щоби в дуже далеких частях сьвіта завовувати базарї для сукна й оксамїту, а люди, що роблять сеї сукня й оксамїт, носять перкалі і бархани.

XXII.

Недавно в ранці мене розбуджено до хорого, кудись у одно з передмість Петербурга. Уночі я довго не міг заснути, мене обхопило дивне почутє; голова була важка й тупа, глибоко у грудях щось нервово дрожало і менї здавалось, що всі нерви тіла перемїнялись в сильно натягненї струни; коли з далека роздавав ся свист поїзду на двірці залїзниці, або шелестїли тапети, я хоробливо здрїгав ся і серце, немов обірвавшись, нараз починало швидко битись.

Випивши бромового натру, я наковець заснув; і от через годину мене розбуджено.

Ледви свитало. Я їхав у фякрї по пустинних і темних улицях; в передсвїтїм туманї сумно передирав ся свист далеких фабрик, було зимно і вогко; рідкі огники сонно блїмали у вікнах. На душі ставало сумно і якось дивно — пусто. Я згадував свій вчерашній стан, помічав теперїшний розстрїй — і з жахом почув, що я хорий, тяжко й серіозно хорий. Вже два останні роки я помічав, як у мене чим раз сильнїше напружають ся нерви, та лише тепер я зрозумів ясно, до чого я дійшов.

Сім літ я лікарем. Як прожив я отсі сім літ? Всї вони були жорстокою насмїшкою над тим, що я, як лікар, повинен був приписувати своїм пацієнтам. Цїлий час нерви напружені, цїлий час житє дражнить отсі нерви. Щоби безкарно переносити такий стан, треба величезної нервової сили, а між тим приходить ся жити так, що навіть залїзна витрєвалість мусить зруїноватись. Для мене нема сьвят, нема обезпеченого спочинку; кождої хвилини можуть мене відорвати від сну, від їжи на цілі години і нікого не обходять мої сили. І от з кождим роком чимраз більше перемїняєш ся в руїну-нерастєніка; щезає радість житя й любов до нього; щезає, що страшнїше, вражливість і спосібність до палких вражїнь. А між тим бачиш, що все те є в душі: колиб ти міг хоч трохи пожити людським житєм, — і душа відродила би ся, і здасть ся, що в нїй так богато сили й любови...

А серед яких умов я живу? Після п'ятилітнього очікуваня я, наковець, одержав платню сімдесять пять рублів; з неї і з непевного заро-

лисах 18 К, три церкви в Соколівці 18 К, дві церкви в Ланах 12 К, дві церкви в Николаєві 12 К, церква в Глібовичах вел. 6 К; о. М. Раковський в Букачовець 2 К; церква в Букачівцях 6 К; пп. Е. Спожарский і В. Устенський 10 К; А. з Глазерів Рудницька 5 К; о. А. Коритко з Богатковоць 4 К; на руки о. Е. Качмарського зі Славська: оо. І. Хавалка з Тухольки. Н. Соколицкий з Хутара по 2 К; церква в Тухольці, Хутари і Кальвім по 5 К; о. М. Цегельський в Камінки струм. від Марії Куць і Зофії Бук по 2 К; о. Ю. Зубрицький з Яхторова і Бр. Зубрицька по 2 К; церкви в Яхторіві і Унівці по 5 К; член кр. виділу п. М. Глиджук 10 К, секретар кр. виділу Ю. Яблоновский 2 К; на руки декана рогагинського о. С. Городецького оо.: В. Гирвський з Бабинець, А. Барановський з Пукова, А. Білинкевич з Куропатини, Й. Рибак з Настаціна, П. Кудрик з Рогатина, П. Романюк з Ювашкова, Н. Любинецький з Чесник, Г. Боднар з Свистільник, Д. Родлуцький з Жовчева, Е. Рудницький з Корюшок, Й. Яворський з Лучинь, П. Чехут з Вербіловець, С. Рородецький з Вербіловець, В. Зацерковський з Підгородя по 2 К, Гр. Сапрука з Липиць 1 К, церква і читальня в Підгородю по 6 К, о. Ю. Сухаровський з Заболотець 2 К, сироти по святищеніку з Заболотець: Юлія Завадовська 3 К, Теодора Завадовська 2 К; на руки о. А. Калинюка в Довголуці: церква в Воли довголуцькій 5 К; на руки о. Олексія з Поршної: парохіяні з Поршної: Марія Галанач, Петро Ярош, Олександр Мандзюк і Павло Масала 4 К; радник кр. суду Т. Заячківський 2 К; інженер кр. виділу А. Корнелі 2 К; о. Г. Семків з Гнилиць 2 К; церква в Гнилицях вел. і Гнилицях мал. по 6 К; церква Воскресенія в Збаражці 6 К; на руки декана галицького о. І. Гургулі: церква в Слобідці воїнильській 6 К, оо. В. Громадка з Скомерох нових, А. Гвоздецький зі Скомерох нових по 2 К, читальня «Просвіти» в Гербутові 2 К, Брацтво Найсв. Тайн в Гербутові 6 К, церкви в Гербутові 51 К. — Всім помянутим жертводавцям складає Владі в імені убогих церков сердечне Спаси-Біг з проською о ласкаве дальше пошираннє нашого особливо в нинішню пору так важного Тов-а. З тим прошенем звертаємося особливо до світської нашої інтелігенції. Наша світська інтелігенція, завдячує своє становище і свій бат нашому народові, тож повинна йому тепер віддати ся хочоби помічно при будові церков, тих правдивих твердинь нашої народности. На жаль доставила наша світська інтелігенція тому Товариству дуже мале число членів! — *Виді.*

— **В Колодні** дня 19. с. м. дав «Руский жіночий кружок» святиониколаївську забаву. В програмі входять: 1) «Коза Дерева» комічна опер. М. Лисенка. 2) Гостина св. Николая. 3) Роздавання подарунків, живий образ, деклямація і забави. Початок о 5. годі попл. Буфет у власній заряді Вступ на сцено для старших бі с. для дітей 30 с. Надатки приймає ся з подякою. Чистий дохід призначений на бідну шкільну молодіж.

— «**Сокил**» в Тернополи засновано на філійних статутах львівського товариства гімнастич.

бітку з приватної практики я мушу прожити з жінкою й двома дітьми; питання про пальто на зиму, про купованє дров, про найманнє няньки, — дає мене тяжкі питання, задля яких приходиться ся тяжко ламати голову та бігати по позичкових касах. Мої товариші — чи то податковий інспектор, чи то інженер, чи то акцизний урядник, они одержують за спокійну, безтурботну службу платню, про яку я не сьмію навіть мр ти. Я лишений навіть рідняних радощів, лишений спроможности спокійно пригорнути свою дитину, бо в мене в той час постває думка: а що буде, як я своєю любовію перенесу на него той кір, або скарлятину, з якими сьогодні я мав до діла в хорого?

В рашівім тумані розстелялось передомною величезне місто; високі будинки, понурі й тихі, тиснулись один до другого і кождий з них немов би думав свою окрему думку. Отсе передомною се грізне страховище! Воно вимагає від мене всіх моїх сил, всього здоровля, життя, — а рівночасно, аж страшню, так мало йому на мені залежить... І я мушу йому коритись, — йому, що бере в мене все, а в заміну не дає нічого!

Думати, що можна се страховище розжалобити, — сьмішно; сьмішно також сподіватись, що можна щось від него осягнути, тим способом, що вказує ся йому його несправедливе відношенє до нас. Лише той, хто борєсь, може зневолити його до послуху собі. І вихід для нас один: ми, лікарі, повинні зединитись, новинні з усіх сил боритись з отсим страховищем і відвоювати собі ліпшу і більше свобідну долю.

(Конець буде).

ного «Сокил». Статут затвердило вже намісництво.

— **П. Іван Брик**, б. слухач філософії на університеті у Львові, опісля в Лиску, Празі і Відні, зложив на віденськім університеті дня 15. с. м. другий філософічний ригороз з відзначенням. П. Іван Брик перейшов цілу гімназію і зложив оба ригорози з відзначенням, тому він просьбу до цїсаря о промовцю sub auspiciis Impregatoris. Є всяка надія, що просьбі петента буде вдоволено.

— **Поможіть погорільцям!** Дня 5. с. м. з п'ятниці на суботу в ночі погоріло з невслїдженної причини в селі Клецівній коло Фирлїва, рогагинського повіта, 13 господарів, троє людей попекло ся, а 12 штук худоби згоріло. Шкода вноситься понад 20.000, лише в дуже малій частині обезпечена. 75 осіб остало без даху і крихти хліба та одежі. Ласкаві датки прошу присилати на руки підписаного. Інші часописи прошу повторити сю відозву. — *Сьвящ. Александер Мійський парох в Клецівній, п. Фирлїв.*

— **За мудрий самоук.** В ставиславській слідчій в'язниці сидить від 5 неділь 22-літній Михайло Новіцький з Березиці шляхотської. Новіцького арештовано в Калуші, як міняв підроблену з олова 5-коронівку. Арештований Новіцький вже від 12 року життя проявляє величезні здібности. Він без ніякої помочи спорядив собі деревляний ровер, самий научив ся стельмахівства, самий вичив ся читати і писати, сам почав на гадку виробляти фальшиві гроші, до чого зробив собі витискач і виливач, але вкінці за свою премудрість повандрував до в'язниці. Народна приповідка каже: «Добре все знати, але не добре все робити». Поділ праці мусить бути.

— **Не так складо ся.** В місяці липня с. р. появились в деяких часописах не зовсім вірні вісті в справі крадежі в торгівлі львівського купця Якубовського, до чого вмішано при судовій розправі з дня 19. жовтня одну із першорядних ювілерських торговель п. Юліана Домбровського. Наслідком сего державна прокуратурія зарядила нове слідство, яке поручено слідчому судиві п. Владкові. Однак по основнім і совіснім розгляненню справи слідчий судя а за тим і прокуратурія не найшли причини потягати до відповідальности п. Домбровського, але за те зарядили слідство проти дефранданта з торговлі п. Якубовського і за клевети, якої він допустив ся супроти п. Домбровського.

— **Сьвітляні лучі з людского тіла.** В науковій академії в Парижі відчитано реферат професора в Нансі, Шарпентієра, в яким він доносить про винахід нових лучів. Сі сьвітляні лучі, подібні до радю, видає з себе людске тіло. Чим організм є здоровіший і більше працює, тим сила сьвітла тих лучів є інтензивішша. Сей винахід придасть ся до зтвердження людської смерти, так як мертвий організм не видає тах сьвітляних лучів.

— **Таємничий мур.** В великім шпиталі Мезон Дібоа в Парижі приключила ся дивна подія, якої доси не можна було розслїдити. На другім поверсі шпиталя мешкав ініціальний аптекар з родиною. Оноді близько полудня аптекар звичайно точний в своїм уридованню не явив ся ще в антиці. Спершу не звертав ніхто на се уваги, але вкінці виславо по него одного з фармацевтів. Фармацевт, що добре знав, де лежить мешкає аптекаря, не міг найти дверий до него. Аж вкінці замітив слід, де були двері до мешканя. Двері були... замуровані рівно зі стінною, а мур побілений, лише вогкість зраджуєвала, що мур був сьвітлий. Три мурарі працювали через три годені, заки розібрали мур. Мурарі, що поставили в нсчи мур, не можна було вислїдити. Здає ся, що їм ходило о наглядний доказ, як нездарно шпитальна служба стереже в ночі будинок.

— **Япанський парламент.** В Токио, столиці Япані, відбуло ся недавно отворєнє парламенту. Торжество отворєня япанського парламенту є в дечім подібне до таких торжеств в Европі. Барон Гаїші, япанський посол в Лондоні описує его своїми словами: Всі члени обох палат, вельмож і послів, збирають ся в палаті вельмож, аби вислухати престольної промови, яку мікадо (цїсар) сам відчитує. Мікадо приїздить четвернено в державній повозці, а перед ним і за ним ідуть двірські і державні достойники в галевих строях народних. В палаті сїдає мікадо на троні під baldachemом, а коло него сидять міністри. Члени парламенту займають місця на лавках в сівко лесо. На галериях збирають ся запрошені гості. Мікадо відчитує, сідячи, свою промову, уложєну після традиції в коротких речєнях. Коли мікадо поїде до своєї резиденції, обі палати окремо радять над престольною промовою, але та дискусія обмежає ся лише на тім, що просить ся обох президентів палат, аби написали відповідь на престольну промову. Відповіді мусять все перейти одногласно в обох палатах, почім оба президенти ідуть з нею до мікадо на авдієнцію і вручають адреси з відповідію. По сім правительство предкладає обом палатам законодатні проєкти. По першім читанню проєктів вибирає ся комісвію, яка має їх розглянути і предложити палаті свої вносєня.

— **Епохальне відкрите.** Довершив сего Англієць W. Ramsay, котрий зложив звіт в „London Institution“. До нині хемія опирала ся на теорію, що елементи є сталі і що один не може перемінити ся в другий. Вправді середновічні алхеміки мріяли в переміні олова на золото, але се була мрія. Відкрите Ramsay-а отвірає новий видокруг перед хемією. Дослїди над радом доказали, що він виділяє з себе тіло, котре має всякі прикмети тяжкого газу. Сей газ можна вібрати в пляшку, мірити і уживати до демонстрації характеристичних прикмет радю. Але се тіло в виді газу не є стале. В протягу менше-більше місяця зникає. Що стає ся з ним? Англіійський учений через довгий час старав ся одержати спектрум зібраного мномого „газу“, але без успіху. Однак по упливі якогось часу почала показувати ся в спектрумі типова жовта ліній гелія (Helium) газу, що находить ся на сонці. По чотирох—п'ятьох днях ліній гелія завясїла сильнішше, а в протягу слїдуючого тижня спектрум засіяло осейпляючим блеском, що походить від тіла замкненого в рурці яко чистий остаток рада. Є се доказ нечуваного доси в історії хемії факту переміни одного первня в другий з цілком відмінними прикметами. Теорія первнів упадає, бо, як говорить проф. Osborne Reynolds, так звані «елементи» є в наслідок сего лише мнимими формами одної і тої самої, або що найбільше двох основних підставових материй, а все проче є так нечувано докладного трансформациєю основного первня. — Ціла дотеперішна хемія була слїпою на сю, ясну тепер правду, а то задля недостатчі средств розложєні «первнів». Хемія займала ся доси «розкладом» зложєних тіл — тепер, завдяки новому відкриттю стає проти явища найчистішої переміни одного і того самого тіла в инші, без ніяких внішніх впливів і причин. Відкрите Ramsay-а отвірає теперішній науці дороги незвичайної ваги. Яке-ж сьвітло кадає сей один факт хоть би на біологічне житє? Теперішна наука стає на порові таких таємниць природи, про які ніхто з учених не міг мріти.

— **На сцені і за кулісами.** Варшавські часописи описують отсю подію: В опері граво «Тоську» Титулову роль сьпівала Белінчіоні, а ролю Каварадосієго сьпівав п. Анзельмі. Отсе покінчив ся пречудний дует. Як філя огня понеслась пієня між публіку, а сьпівачи в пристрастнім поцілюю злучили свої уста. А то що? Чому инші артисти, що єголям з кулісами, дусять ся від сьміху? Чи подурили? Ні. Лише бачили відворотну сторону медаля, якого лице оглядала публіка. Отсе підчас дуету Белінчіоні заглушила тепера, а він з мести, в хвили, коли горячим поцілуєм мали замкнути акорд любови, уціпив еї з цілої сили. Она засичала з болю, а з чаруючим усьміхом і серед бєрдєчних поклонів до публіки, котра грімкими оллєсками нагороджувала артистів за дует, сказала ему шепотом: «Siete un facchino» (хам з вас). А коли сьлуцєно завачіву, між ними почала ся брутєльна сцена немов би межі перекунками на ринку. Сьпівачка плюєвала, а сьпівач клєв, а єго жінка показувала всім язик. Се була драма з життя.

— **Ватага підпалєч.** Поліція в Москві викрила ватагу зложєну з 5 хлопців, яка в протягу несповна двох місяців спричинила 60 огнів, аби при пожарі красти. Аїстаріший опришок з сєї ватаги має 17 літ. Огонь вибухав все почво. Один з підпалєчів ховає ся в день під сходи і там згортає сухий материял, як трієки, панір і т. п. і в ночі підпалєвав. Єго товариші пильнували тимчасом на улиці і як лише огонь вибух, свистом і криком старали ся викликати як найбільше збіговище. Серед замішаня малі опришки під позором ратованя впадали до мешкань і крали, що було найціннішше. Пожари були звичайно страшні. Одного разу згоріло 78 будинків вартости 300.000 рублів. Іншим разом згоріли три особи. Між арештованими підпалєчачами були хлопці заможных родичів, як пр. властителей домін.

— **Конкурси оголосили.** Громадска зверхність в Мостисках на посаду ветеринара з річною платнею 800 К (до 31. с. м.); уряд громадский в Дєлятній на посаду секретари з платнею 800 К (до 31. с. м.); повітова рада в Сокалі на посаду пов. інженера з платнею 2000 К + 200 К актив. додатку + 1000 К на удержанє коний (до 10. сїчня 1904); громадска зверхність в Камінці струмиловій на посаду ветеринара з платнею 1000 К (до 28. с. м.) і на посаду мієского контролєра з платнею 1000 К (до 20. с. м.); повітова рада в Заліщиках на посаду окружно го лікаря з осїдком в Устєчку з платнею 1000 К річно і 498 К на обїздки (до 1. сїчня 1904).

— **З залїзниць.** Східно-північно-західний австриійський звязок залїзничий. — З днем 1. сїчня 1904, а при підвишенню цін тарифових з днем 1. лютого 1904 віїде в житє додаток П. до залучника до тарифу часть II.

— **Дрібні вісті.** В Яйківцях коло Журавна при копаню кєрницї на подвірю руского приходєтва найдєно оводі цілий кістяк мамута. — В Гордковї, тїшанівського повіта, згоріли оводі три господарства вартости до 12.000 К. — Проф. хі-

рурґії на львівському університеті, др. Рідігер, до-
ніс сенатови чеського університету в Празі, що
не прийме пропонуваної йому катедри хірургії. —
Якісь шуткарі оноді вночі помалювали передню
стіну поліцейного будинку в Триєсті народними
італійськими красками.

— **Пореписка Редакції.** ВПр. о. Йос. Дж. в Печ.
Просимо дрислати.

Родимці! Пам'ятайте на селянську бурсу
„Шкільної Помочи“ в Снятині, в якій містять ся
ученики реальної школи!

Наука, штука, література.

— Накладом Руского Товариства педагогічно-
го у Львові вийшли цієї книжки:

Збітчник Гумфрі. Оповідане з англійського.
(Бібліотека „Дзвінка“ ч. 1.) Стор. 119, 8". Ціна
70 сот.

Істория куска хліба. Перерібка з французско-
го. Листи до молодої дівчини. Стор. 64, 8". Ціна
50 сот.

Сї обі книжки надають ся дуже на різдва-
ні і новорічні дарунки для дітей.

— **З Львівської Фільгармонії.** Нині в четвер вел-
кий концерт фільгармонічний при співучасті
знаменитого скрипкаря Ярослава Коц'яна. Про-
грама: 1. 1) Моцшго: „Нарія“, увертура, вико-
нає орх. 15. н. п. під управою п. Конопака. 2)
Ернет: „Концерт Fis-moll“, відограє в супроводі
оркестри п. Яр. Коц'яна. II. 1) Двожак: „Серена-
да“, орх. 15. н. п. 2) Д'Амбросіо: а) „Серенада“,
б) „Романс“, в) „Карцонетта“, п. Коц'ян в супр.
орх. III. 1) Вагнер: Вступ до „Парсівали“, орх.
15. н. п. 2) Паганіні: „I Salpicci“, п. Коц'ян в супр.
форт. проф. Фр. Найгаверра.

В суботу дня 19 с. м. виступить з першим
концертом сівфонічним п. Людвик Челявський
зі своєю оркестрою, яка давнійше грала в Філь-
гармонії і зискала загальне признание так у Льво-
ві, як в часі своєї поїздки по Европі.

Телеграми

з дня 17. грудня.

Градець. Grazer Tageblatt, орган людového
німецького сторонництва, доносить, як твердить,
з достовірного жерела, що німецькі делеґати в
австрійській делеґації будуть голосувати проти
бюджетової провізорії.

Градець. В міській касі стверджено брак
750.000 К.

Кишинев. Процес в справі різні жидів по-
кінчить ся вже в сих днях.

Вашинґтон. На просьбу американського по-
слава Корей вислано до Корей военний корабель
для захисту американських підданих.

Оголошенє.

Надзвичайні Загальні Збори

спілки взаїмного кредита з ограниченою порукою

„Лемківський Банк“

в Новім Санчи

відбудуть ся дня 26. н. ст. грудня 1903. о год.
2-гій пополудни в льокальо „Читальні Просьвіти“
в Новім Санчи.

Порядок дневний:

- 1) Короткий звіт з діяльності спілки від 1/9 до 30/11 с. р.
- 2) Вибір двох директорів а вслід за тим
- 3) Евентуальне доповненє Ради Надзірної або Комісії ревізійної, а также
- 4) Внески членів.

Просимо П. Т. членів спілки доконче взяти
участь в тих Зборах, при чім маємо честь зая-
вити, що товариство розвиваєсь прекрасно.

Новий Санч дня 12. н. ст. грудня 1903.
Рада Надзірна „Лемківського Банку“

Яворський Кувілович
предсідатель. сектетар.

Colosseum
в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.
— Від 16. до 31. грудня 1903. —

Нова величава програма!

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В не-
ділю і сьвята 2 представленя о 4. год. гонол. і
8. год. вечером. Шо пятницї High-Life пред-
ставленє. Білети вчаснійше можна замовляти і на-
бути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика
ч. 9. у Львові.

Ц. к. упр. гал. акц.

**Банк
Гіпотечний**

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки
на рахунок біжучий, приймає до пере-
хованя папери вартісні і дав на них
завдатки.

Крім того впроваджено подібно як
в інституціях заграницних т. зв.

**Депозити сховкові
(Safe Deposits)**

За оплатою 10 до 70 корон річ-
но, депозитар дістає в стилевій касі
панцирній сховок до виключеного ужит-
ку і під власним ключем, де безпечно і
дискретно, переховувати може своє май-
но або важні документи.

Під тим зглядом поробив Банк
гіпотечний як найдогіднійш зарадженя.
Прийми дотично того рода депо-
зитів одержати можна безплатно у від-
ділі депозитовім.

Запросини до передплати.

Перший руский ілюстрований

КАЛЕНДАР МУЗИЧНИЙ

НА Р. 1904.

з багатим і одноким в своїм роді додатком
літературним опустить незадовго прасу друкарську.

**Число примірників обмежене на число
передплатників.**

**Передплата 1 К 10 с (вже з опла-
стоїть лише тою пошти).**

Замовляти Календар музичний можна ще
до кінця сего місяця, надсилаючи поштової пе-
реказ під адресою: **Р. Зарицкий**, у Львові, ул. Ко-
перника ч. 16, I. пов.

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою
у Львові

ПОЗИЧКИ уділяє своїм членам на 5 1/2%
і 1% додатку на кошти адмі-
ністрації, за предложенем до-
кументів виказуючих доста-
точну гіпотеку.

СПЛАТУ позичок розкладає догідно на
рати до 10 літ. Сума позичок
інтабульованих і за порукою:
1.239.243 корон.

Членом може бути тільки обезпечений
тривало в „Дністрі“ від огню.

Уділ членський вносить 50 К, випи-
сове 2 К. Число членів: 2.891
з 2.501 уділами на 125.050 К.

Вкладки падици приймає „Дністер“ і
опродентовує до 4% від ста.
Сума вкладок на 1.256 кни-
жочках 1.103.333 корон.

Чистий зиск розділяє ся частиню на диві-
денду для членів, частиню на
публичні добродільні цілі: на
церкви, бурєн, захоронки, шко-
ли і т. д. На ті цілі роздано
дотепер з Товариства креди-
тового 10.840 корон.

ІНФОРМАЦІЙ в справах позичок уділяє ди-
рекция і агенти.

31/12 1903.

ДИРЕКЦИЯ.

Розклад поїздів залізничних обявляющий від 1-го жовтня 1903.

(Прийїд і відїзд поданий після часу середно-європейского)

Поїзд посп. особ. приходить о години	до Львова	Поїзд посп. особ. відїздить о години	зі Львова
6:10	з Кракова, Берлина, Варшава, Відня	6:22	до Сучави, Жидачева, Кересмеже, Потутор
6:20	з Чернівців (Галацу), Чорткова, Калуша	6:30	до Підволочиск (Київа), Бродів дв. головний
6:50	з Сокала, Рави рускої	6:43	до Підзамче
7:35	з Самбора, Хирова	6:45	до Лавочного (Пешту), Барислава, Дрогоб. дв.
7:40	з Янова	8:25	8:35
7:35	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	2:50	до Кракова, Відня, Праги, Берлина
7:55	на дв. головний	9:05	до Лавочного, Хирова, Калуша
7:45	з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	9:15	до Янова
8:55	з Кракова, Відня, Праги, Берлина	9:25	до Самбора, Хирова
9:57	з Стрия	9:40	до Белзця, Сокала, Любачева
10:25	з Рашева, Любачева	10:35	до Чернівців, Потутор, Делятина
11:15	з Станиславова (Кересмеже, Потутор)	10:40	до Тернополя, Потутор, дв. головний
1:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	10:57	дв. Підзамче
1:25	з Янова	3:05	до Стрия, Хирова, Борислава
2:15	з Підволочиск, Кошичиць на дв. Підз.	3:25	до Рашева, Любачева
2:30	на дв. голов.	3:40	до Самбора, Хирова
4:35	з Стрия, Хирова, Борислава	Н і ч	
5:06	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	6:05	до Станиславова, Жидачева
5:20	на дв. голов.	6:15	до Кракова, Відня, Берлина, Варшава
5:40	з Чернівців, Іцкан	6:30	до Янова
5:50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина	6:40	до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова
5:55	з Белзця, Сокала, Любачева	8:05	до Сокала, Рави рускої
Н і ч		9:00	до Підволочиск, Бродів гол. дворець
12:20	9:20	9:20	дв. Підзамче
8:40	9:50	2:51	10:42
2:31	10:00	до Іцкан, Чорткова	10:55
10:00	з Самбора, Сян на	до Кракова, Відня, Варшава, Праги	11:00
10:02	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	до Підволочиск, Бродів дв. головний	11:24
10:20	на дв. голов.	до Стрия	11:05
10:40	з Лавочного (Пешту), Хирова, Калуша	до Жовкви (лише шо неділя)	11:11
3:49	з Тернополя, Грималова на дв. Підзамче	до Кракова, Відня, Праги, Самбора	4:10
8:30	на дворєць головний		

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6. години вечером до 59. години рано

Час середно європейський ріжнить ся від часу львівского о 36 минут, а імає год. часу середно європейского — 12. год. 36. мин. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Красіцких ч. 5.) уділяє поясненє в справах залізничних, продає білети вського рода і розкладає т.д.